

Meillä ihan jokainen oppii – saavutettava opetus Gradiassa

Laadukasta oppimisen tukea Gradiassa -hankkeet

GRADIA

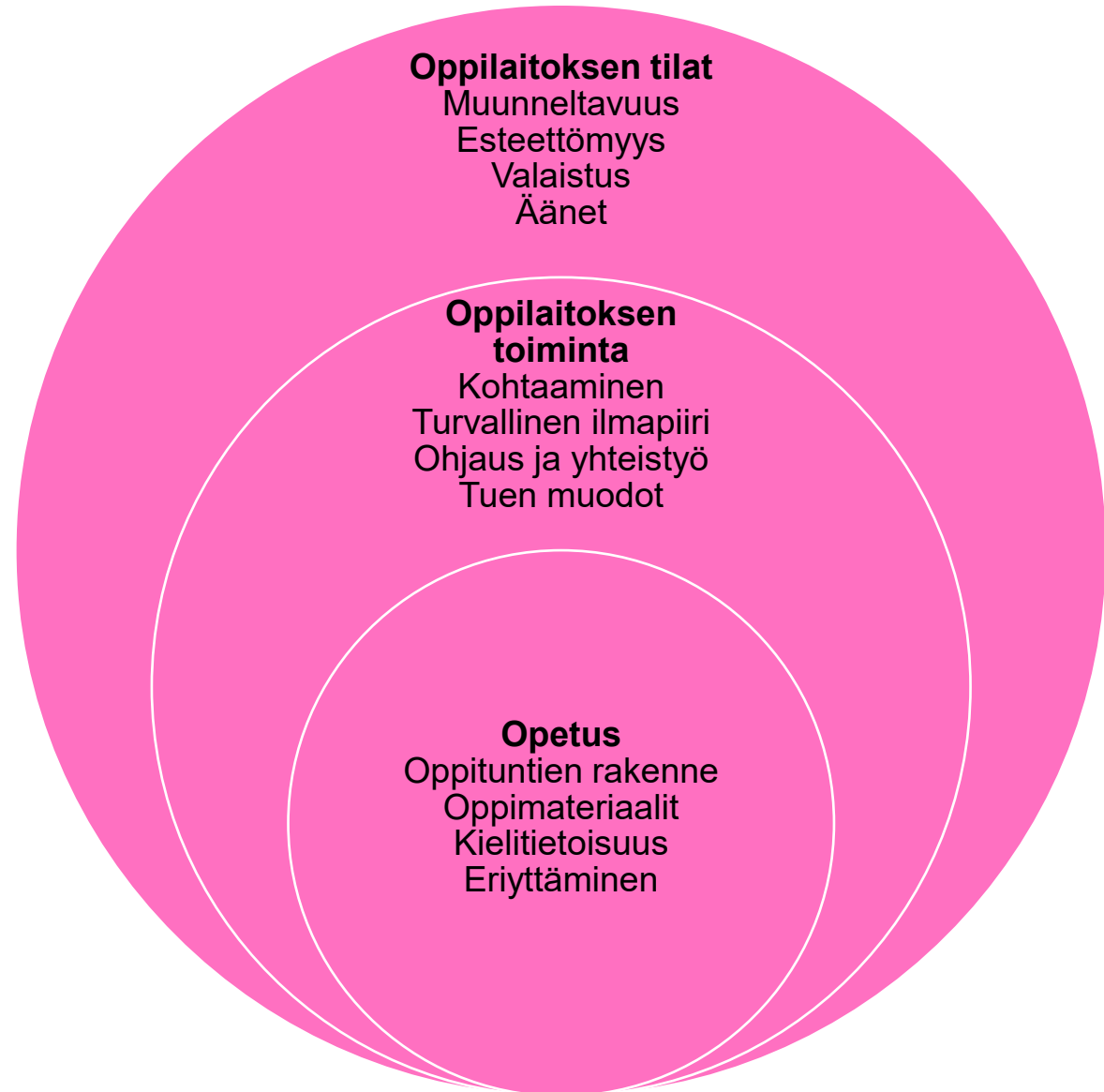


Saavutettava opetus

- Saavutettavuudella pyritään siihen, että kaikilla opiskelijoilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia.
- Saavutettavuus opetuksessa tarkoittaa sitä, että kaikki voivat osallistua ja oppia riippumatta mahdollisista fyysisistä, kognitiivisista tai muista rajoitteista.
- Saavutettavuus ei ole vain erityisryhmien tukemista – se hyödyttää kaikkia oppijoita.
- Hyvin saavutettava oppimisympäristö mahdollistaa yhdenvertaisen ja sujuvan oppimiskokemuksen kaikille.

Saavutettavuus rakennetaan monilla eri tasoilla

- **Asenteellinen**
- **Sosiaalinen**
- **Psyykkinen**
- **Vuorovaikutuksellinen**
- **Pedagoginen**
- **Fyysinen**
- **Digitaalinen**



Eriyttäminen

- **Opiskelijoiden yksilölliset tarpeet kohdataan tarjoamalla vaihtoehtoja opetusmenetelmiin, oppimiseen ja osaamisen osoittamiseen.**
- **Eriyttämistä voidaan tehdä niin opiskelijoiden tarpeita ennakoiden kuin opetuksen aikana ilmeneviin tarpeisiin reagoiden.**
- **Kaikkea ei tarvitse eikä kannata eriyttää – se riittää, mikä palvelee opiskelijoiden oppimista**
- **Eriyttämällä voidaan:**
 - parantaa opiskelijoiden sitoutumista opiskeluun
 - kehittää opiskelijoiden taitoja löytää itselleen sopivat työskentelytavat
 - tarjota sopivia haasteita ja lisätä siten onnistumisen kokemuksia oppimistilanteissa
 - edistää opiskeltavien sisältöjen merkityksellisyyttä opiskelijoille

Ennakoiva eriyttäminen

Universal Design for Learning

Suunnittele opetus niin, että se sopii mahdollisimman hyvin opiskelijoiden tarpeisiin

Innosta oppimaan

Huomioi opiskelijoiden mielenkiinnonkohteet

Valitse ryhmälle sopivat työskentelytavat

Tue myönteistä ilmapiiriä ja opiskelijoiden motivaatiota

Auta ymmärtämään

Havainnollista monipuolisesti

Käytä kieltä, jota opiskelijat ymmärtävät

Tue ymmärryksen rakentumista yhdistämällä uutta aiemmin opittuun

Tue tavoitteellisuutta

Salli osallistuminen monella eri tavalla

Eriytä tapoja, joilla opiskelijat voivat näyttää osaamistaan.

Mallinna opiskelijoille opiskelussa tarvittavia taitoja ja strategioita

Mihin tarpeisiin eriyttämällä vastataan?

**Erot opiskelijoiden
taitotasoissa ja
tavoitteissa**

**Opiskelijoiden
opiskelumotivaation
tukeminen**

Tukiopetuksen tarve

**Erot opiskelijoiden
oppimisen ja
työskentelyn tahdissa**

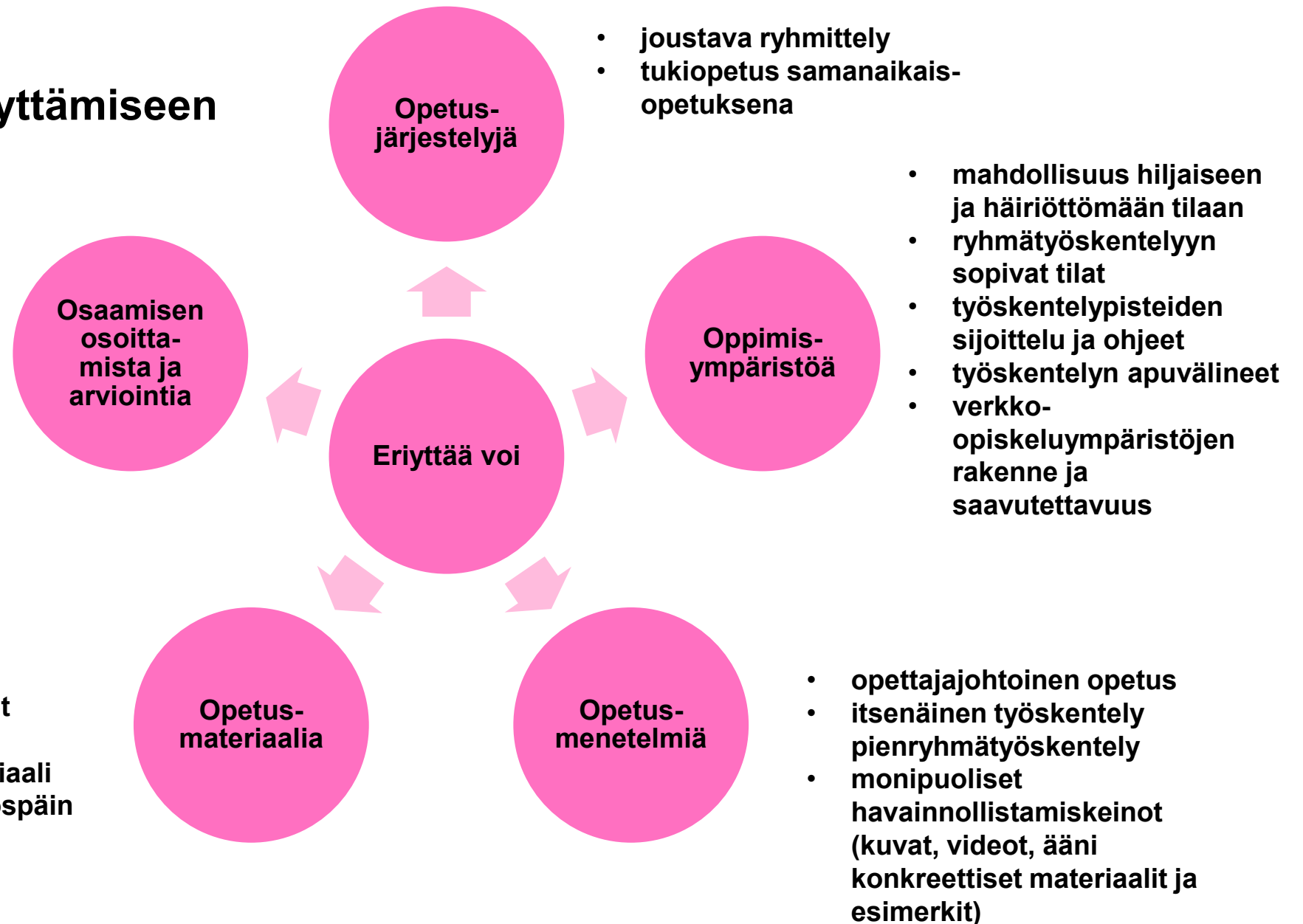
**Oppimisvaikeuksiin
liittyvä yksilöllisen
tuen tarve**

**Erot opiskelijoiden
työskentelytavoissa
ja
-taidoissa**

Viiden O:n malli eriyttämiseen

- kirjallinen tai suullinen koe
- portfolio
- oppimiskeskustelu
- oppimispäiväkirja
- esitelmä projekti
- osa- ja kokonäyttö, ryhmätyöt
- itsenäiset tehtävät

- painetut tai sähköiset materiaalit
- selkeäkielinen materiaali
- tukimateriaalit tai ylöspäin eriyttävät materiaalit
- opetusvälineet



Kielitietoisuus

- **Kielitietoisuus tarkoittaa huomion kiinnittämistä opetuksessa käytettävään kieleen ja oppiaineiden tai ammattikielen sanastoon.**
- **Opettaja mallintaa opettamansa oppiaineen kieltä, tukee ymmärtämistä ja oppiaine- tai ammattialakohtaisten kielen käytön tapojen kehittymistä.**
- **Opetus tukee opiskelijoiden oppimista. Asiat selitetään ymmärrettävästi ja opiskelijoiden kielen käytön tavat kehittyvät.**
- **Kielitietoinen opetus ole vain suomea toisena kielenä puhuville, vaan siitä hyötyvät kaikki opiskelijat.**

Miten käytät kieltä?

Puhu helppoa kieltä

- Käytä tuttuja ja tavallisia sanoja
- Selitä vaikeat ja vieraat sanat

Malta – anna aikaa ja ole selkeä

- Kerro vain yksi asia kerrallaan
- Pidä taukoja

Varmista

- Pyydä, että opiskelija kertoo asiat omin sanoin
- Käytä kuvia, esineitä, piirrä

Kirjoita helppoa kieltä

- Käytä lyhyitä lauseita ja virkkeitä ja vaikeita rakenteita
- Suosi luetteloita

Ole kielitietoinen

- Tee havaintoja kielestä, jota käytät opetuksessa ja ohjauksessa
- Arvosta kaikkia kieliä

Strukturointi

- **Strukturointi tarkoittaa toiminnan, tilan tai ajan jäsentämistä ja niiden pilkkomista pienempiin selkeisiin osiin.**
- **Strukturoinnilla tehdään opetuksen ja oppimisen rakenteet näkyväksi.**
- **Selkeät, kaikilla tiedossa olevat toimintaohjeet ja käyttäytymisodotukset auttavat työskentelyssä.**

Esimerkkejä strukturoinnista

Materiaalit

- Tehtävissä etenemisen havainnollistaminen (tehtävälistat, Moodlen edistymisen seuranta, laajempien tehtävien osatavoitteet)
- Helposti saatavilla olevat lisätehtävät, tehtävät ryhmitelty tavoitteiden mukaisesti
- Listaukset, työskentelyn vaiheiden numerointi
- Tiedon ryhmittely ja ohjeiden palastelu

Rutiinit

- Tunnin ja opintojakson aikataulut helposti saatavilla ja nähtävillä opetuksen aikana
- Oppitunnin aloituksessa ja lopetuksessa ja siirtymätilanteissa toistuvat rutiinit
- Käyttäytymisodotukset ja selkeät toimintaohjeet

Työskentely

- Työskentelyn vaiheet ja ohjeet selkeästi esillä
- Tunneilla on aikaa kysyä opettajalta ohjeita ja opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen työskentelyssä etenemiseen

Aika

- Kello näkyvillä
- Tunnin eri vaiheisiin kuluva aika esillä ohjeissa
- Ohjeita itsenäisiin töihin kuluvan ajan rajaukseen ja pitkien projektien aikatauluttamiseen

Tila

- Eri tarvikkeille oma paikkansa
- Eri tilat osoitettu erilaisille työskentelytavoille
- Istumapaikkajärjestelyt

Lue lisää

- Autismiliitto. *Strukturointi*. <https://autismiliitto.fi/tuki-ja-neuvot/tukikeinot/strukturointi/> (Viitattu 27.5.2025.)
- Cast (2024). *The Universal Design for Learning Guidelines 3.0*. <https://udlguidelines.cast.org/> (Viitattu 27.5.2025.)
- Opetushallitus. *Esteettömästi toisen toisen asteen opintoihin – opas esteettömään opiskelijavalintaan ja opiskeluun*. (2014). https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/esteettomasti_toisen_asteen_opintoihin.pdf (Viitattu 2.6.2025.)
- Opetushallitus. *Kielitietoisuus*. <https://www.oph.fi/fi/opettajille/kielitietoisuus> (Viitattu 27.5.2025.)
- Puttonen, K. (2024). *Saavutettavaa opetusta UDL-viitekehyksen avulla*. Kreodi (1). <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/saavutettavaa-opetusta-udl-viitekehyksen-avulla.html> (Viitattu 27.5.2025.)
- Malinen, O-P & Palmu, I. (toim.) (2017). *Kummi 16. Tavoitteena yhteisopettajuus – Näkökulmia ja toimintamalleja onnistuneeseen yhdessä opettamiseen*. Niilo Mäki Instituutti.
- Roiha, A. & Polso, J. (2023). *Onnistu eriyttämisessä. Toimivan opetuksen opas*. PS-kustannus.
- Takala, T. (2024) *Taskuopas: opetuksen ja ohjauksen kieli kuntoon*. <https://aoe.fi/#/materiaali/4209> (Viitattu 27.5.2025.)
- Vierko. *Selko- ja S2-materiaalia*. <https://sites.google.com/edu.hel.fi/selkomateriaaleja/etusivu> (Viitattu 27.5.2025.)



Astetta enemmän